

ÖZELLEŞTİRME DOSYASI 1



“Babalar gibi satarım” sloganıyla başlatılan ve adeta bir histeriye dönüşen ülkedeki özelleştirme fiyaskoları devam etmektedir.

Mühendisliği bilimle toplum arasında bir köprü olarak kabul eden TMMOB ve Odalarımız, doğal kaynaklarımızın ve bağlı olarak sanayi tesislerimizin kamu yararı doğrultusunda işletilmesini ilke edinerek, yasa ve yönetmeliklerin verdiği yetki doğrultusunda ülkede yapılan özelleştirmelerin yakın takipçisi ve tarafı olmuş, bu

konudaki bilgi ve görüşlerini, yetkilileri uyarmak, kamuoyunu bilgilendirmek adına her platformda dile getirmiştir.

Ancak, ülke sanayisini, ekonomisini ve emekçileri ve halkı çok yakından etkileyen özelleştirmeler, ne yazık ki sürekli değişen gündem ve özellikle gözleri kapalı, kulakları tıkalı, kalemleri kırılmış suskun medya tarafından kamuoyuna duyurulmamaktadır.

Yıllardır uygulanan küreselleşme politikaları ile ülke KİT'lerine yatırım yapılmayarak, siyasi rant alanı olarak kullanılmaları ve kötü yönetilmeleri nedeniyle özelleştirmelerin alt yapısının oluşturulması ve kambur olarak nitelendirilmelerinin ardından, özelleştirilmelerine başlanmış ve mevcut hükümet döneminde de çalışanların kapının önüne konmasıyla zaten var olan istihdam sorununu daha da büyütme, sorumlu bakanın **“özelleştirmede hız kesilmeyecek”** şiarıyla özelleştirmeler tam gaz devam etmektedir.

Oysa, özelleştirme cephesinde ilginç ve bir o kadar da vahim gelişmeler yaşanmaktadır.

Ülke kaynaklarının özelleştirme adı altında talanına karşı çıkan odamız ve diğer meslek odalarının bu aşamaldaki uyarı ve itirazlarına yetkililer kulaklarını tıkamaya devam etmektedirler. Sonuçta, özelleştirme kapsam ve programındaki güzide tesislerimiz günden güne verimsizleştirilmekte, üretim yapamaz hale getirilmekte ve kaçınılmaz olarak kapanma durumuyla karşı karşıya kalmakta sonuçlandırılan ihalelerde tesisleri satın alan şirketlerin konuyla yakından uzaktan ilgili olmadıkları iştigal konularından anlaşılmaktadır. Çalışanlarının kapının önüne konmasıyla zaten var olan istihdam sorununu daha da büyütülmektedir.

Her biri ülke sanayisinin lokomotifleri olan bu tesisler, satışlarının cazip hale getirebilmesi amacıyla üzerlerinde halkın payı olan maden sahalarının ruhsatlarıyla birlikte değerlerinin çok altında ihale ediliyorlar.

Sadece arsalarının,taşınmazlarının ve bazılarının yanında promosyon niteliğindeki barajlarının da olduğu bu kelepirci mallar yerli yabancı firmaların iştahını kabartmakta ve bu rantı kapabilmek iştigal konularıyla ilgili-ilgisiz firmalar bir gecede şirketler ve ortaklıklar oluşturulmakta, olmayan finanslarıyla ihaleler alınmaktadır. Ödeme zamanı geldiğinde ise kredi bulamadıkları için, borç öteleme talepleri gelmekte sonrasında ihale iptalleri yapılmaktadır.

İktidarın bu “yangından mal kaçırıcısına, sat ta nasıl satarsan sat” telaşı, IMF'ye verilen diyet mektuplarının gözden geçirilmesine yetiştirilmesi, hatta daha da ileriye giderek IMF'nin şerefine kurtarılması (Abdullah Gül Kayseri; “...Gidişat ortada. IMF'nin neredeyse şerefini biz kurtarıyoruz. Açık konuşalım öyle. Eldeki tek success story (başarı hikayesi) Türkiye” 17 11 2003 Star) ve özellikle YASED gibi adına sanayici kelimesi eklenmiş yerli ve yabancı kuruluşların da yoğun baskısından kaynaklanmaktadır.

Ülkemizde iktidarın konuyla ilgili yetkililerin söylemleriyle uygulamaları arasındaki çelişkileri aşağıdaki iki örnek gözler önüne sermektedir;

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sn Hilmi Güler, 29 Ocak 2003 tarihinde Yurt Madencilik Geliştirme Vakfı'nın İstanbul Dedeman Otelinde düzenlediği 3. Madencilik Platformu Toplantısında yaptığı konuşmasında;

"... Şu anda Ferrokrom konusunda arzu edilen noktada değiliz. Bu eksikliği, geri kalmışlığı telafi edici yeni bir düzenleme içindeyiz. Ferrokrom konusunda çalışan değerli yatırımcılar karşımızda. Onların da bu çalışmalara yön verirken değerli fikirlerini mutlaka alacağız. Ülkemizin mukayese üstünlüğünde yer alan, uzun yıllar dünya birincisi olduğumuz ferro krom konusunda, ciddi çalışmalar yapacağız. Bu arada özelleştirme çok ciddi bir şekilde yürüyor."

"... Etibank'ın elinde, Kömür İşletmelerinin elinde, diğer işletmelerin elinde neler varsa bunlarda ortaya çıkar. Yeni kanunla birlikte bunlar uygun bir şekilde özelleştirmeye tabi olacaktır. Bizim Acil Eylem Planımızda açıkladığımız gibi bunları sizlerin önüne sereceğiz."

Yine Maliye bakanı Sn Kemal Unakıtan'ın;

"... Devletin ekonomideki (madencilik sektöründeki) ağırlığının azaltılması amacıyla sözkonusu kaynakların yerli ve yabancı yatırımcılar tarafından işletilmesi özelleştirme felsefesi gereğince gerekli olduğu düşünülmektedir. Yapılan özelleştirme çalışmalarında doğal kaynakların önemi ve değeri dikkate alınmaktadır.

"... Maden kaynaklarımızın işletilerek ; üretim sonucu oluşacak katma değerler ülkemizde de kalacağı dikkate alınmalıdır."

Şeklinde açıklamalar yapan bakanlar, özellikle son satışlardan olan,

Eti Krom A.Ş. Elazığ tesislerinin Yılbaş adlı asil işteğal konusu plastik olan Keban Plastik firmasına satılmasını,

Eti Gümüş A.Ş Kütahya tesisleri 1 yıl önce 3 S firmasına satılmış, ancak firmanın ödeme yapamadığı için iptal edilmiştir. 4 Mayıs 2004 tarihinde 2 inci kez yapılan ihalede aynı şahsa ait olan Söğütseren Seramik firmasına satılmasını

hangi tutarlık ve ciddiyet anlayışı kalıbına sığdıracaktır?

Yine aynı Bakanın;

Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Petrol Boru Hattı Projesi'nin planlandığı gibi yürüdüğünü, proje kapsamında **başta dağdaki ayılar olmak üzere yaban hayvanlarının rahatsız edilmemesine büyük özen gösterildiğini** açıklamasının ardından(11 11 2003 Radikal), Maden Kanunundaki yapılacak değişikliklerle ülkede nerelerin tahrip olabileceği ve bu bölgelerde yaşayan canlıların ayılar değil de özellikle insanların nasıl rahatsız olduğu ve olabileceği hususunda ve bunu Bergama ve yöre halkına nasıl anlatabilecektir?

Bu yazı, "Satılacak malınız olsun. Her malın alıcısı vardır. Özelleştirme bana geçti, ziyaretçiler arttı. Eğer özelleştirmeyi başaramazsa, Özelleştirme İdaresi'ni özelleştireceğiz. Devletin elinde özelleştirilmeyecek hiçbirşey yok. Parayı bastıran kızımızı görür. Toprağı satın alanların başka yere götüreceği hali yok ki. Müşteri çıksın, KİT'leri satmak için gece kalkan pijamamla koşarım." anlayışındaki yetkililerin yaptıkları ve yapacakları özelleştirmelerin dün, bugün ve yarın üzerindedir.

ÇINKUR A.Ş.:

Çinkur, Yahyalı Aladağlar'daki çinko yataklarını işleyerek, Türkiye'nin elektrolitik çinko gereksinimini karşılamak amacıyla 1968 yılında, karbonatlı maden cevherinin işlenerek metal çinkoya dönüştürülmesi amacıyla, %9'u Etibank'a ait olmak üzere halka açık bir anonim şirket olarak kurulmuştur. Türkiye-Kanada teknik işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen ve Kayseri'nin İncesu ilçesi yakınlarındaki geniş bir alan üzerine kurulan tesisler 1976 yılında işletmeye açıldı.

Çinkur, kurulu kapasite, yılda 40 bin ton çinko, 6 bin ton kurşun, 125 ton kadmiyum ve 4.5 ton gümüş olarak projelendirilmiştir.

Zaman içerisinde gerçekleştirilen sermaye artırımlarıyla, Etibank'ın hisse oranı % 98.8'e yükseltilmiştir.

İlk yıllarda yaklaşık 500 kişi istihdamla ve Londra Metal Borsasına bağlı olarak yıllık 50 000 000 ilâ 60 000 000 Amerikan Doları ciroyla sürekli kâr eden bir kuruluş iken, 1980'li yıllardan itibaren zarar eden bir kuruluş haline getirilen Çinkur, 1996 yılında Özelleştirme Yüksek Kurulunun 28.3.1996 gün ve 96/13 sayılı kararıyla özelleştirme kapsamına alınmıştır.

1 Haziran 1996 tarihinde, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından Yüzde 98.8'i devlete ait olan hisseler, blok satış yöntemiyle, 3 500 000 doları sözleşme imza tarihinden 6 ay sonra, 3 500 000 doları sözleşme tarihinden 12 ay sonra ödenmek üzere 7 000 000 doları peşin, geriye kalan 7 000 000 dolarlık borcun ise LIBOR + yüzde 2,5 faiz uygulamasıyla ödenmesi koşuluyla toplam 14 000 000 dolara, yüzde 1,5'lik hissesi İstanbul Menkul Madencilik ve geriye kalan yüzde 98,5'lik hissesi İran-Tahran menşeli firmaların oluşturduğu Kayseri Maden Metal Ticaret Anonim Şirketine satılmıştır.

ÇİNKUR A.Ş., özelleştirme sonrası 22.5.1999 tarihine kadar geçen üç yıllık dönemde faaliyetini devam ettirmiştir.

O günlerde, yeni sahibinin fabrikayı satın aldığı 1996 Haziranı'ndan itibaren işletme başarısı gösterdiği, modernizasyon ve yeniden yapılanma çalışması yaparak hem fabrikaya yeni bir kimlik kazandırdığı, hem de üretim artışı yaparak dikkatleri üzerine çektiği basında yer almaktaydı.

Oysa. İranlı şirketin fabrikayı çalıştırdığı dönemde, fiyatı 100 dolar olan İran malı hammaddeyi paravan şirketler kanalıyla 300 dolar fiyatla Türkiye'ye ithal ettiği ve bu suretle yaklaşık 38 milyon doların yurtdışına çıkardığı kamuoyuna yansımıştır.

Şirket, zarar ettikleri gerekçesiyle önce üretime ara vermiş, 26.Kasım 1999'da üretim durdurulmuştur. Bu arada, işçilerin iş akitleri askıya alınarak hiçbir alacakları ödenmemiş ve işçilerin haklarının askıya alınması neticesinde başka bir yerde çalışmalarına izin verilmemiş, dışarıda bir gün dahi sigortalı çalışmaları halinde kıdem tazminatlarının kaybolacağı anlayışı içinde işçileri sokağa bırakmışlardır. Şu anda 200 kişisi emekli olmak üzere, toplam 247 işçinin kıdem tazminatı alacakları ödenmemiş bulunmaktadır.

AKP iktidarı, konuyu Çalışma Bakanlığı müfettişlerine inceletmiş; işçilerin haklı olduğunu, ama, bunun Özelleştirme İdaresine ait olduğunu belirtmiştir.

Çinkur'un sahibi Kayseri Maden Metal Sanayi AŞ'nin, çeşitli bankalarla bazı kuruluşlara(30 Ekim 2000 tarihi itibarıyla Japon firması Moribeni'ye 12 milyon dolar, İş Bankası'na 6 milyon dolar, İngiliz Ballı kuruluşuna 56 milyon dolar, İsviçre'nin Glencore şirketine 3 milyon dolar, öteki 6 banka ve kuruluşlara 14 milyon dolar) borçlu olduğu, alacaklıların, paraların tahsili için icra yoluyla fabrikanın satışını istemişlerdir.

İncesu İcra İflas Müdürlüğü'nce, daha önceki satışın yüzde 40'ı üzerinden 4 trilyon 600 milyar liradan icra yoluyla 8'nci kez çıkarıldığı (2000 yılından bu yana) satışta da fabrikaya alıcı çıkmamıştır.

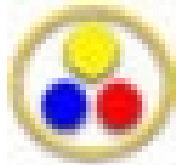
İncesu İcra ve İflas Müdürü Ahmet Kayapınarın 17 Aralık 2003 tarihinde, "Biz Çinkur'u icra yoluyla 19-29 Aralık tarihlerinde satışa çıkaracaktık. İngiliz "Zncx Resorces" firması Çinkur hakkında araştırma yaptıklarını, kendilerine biraz süre verilmesini ve ihalenin ertelenmesini istediler. Biz de yaklaşımlarını olumlu bulduğumuz için ihaleyi 16-26 Şubat 2004 tarihine erteledik. Ayrıca. Kayseri'den de bir firmanın talip olduğu Çinkur'un şubat ayında satılacağından ümitliyim." yaptığı açıklama sonrasında gerçekleştirilen 9 uncu ihaleden de bir sonuç alınmamıştır.

Ürettiği çinkoyla, ülke sanayisinde bu sektördeki kuruluşlara hammadde girdisi , 50 milyon dolarlık getirisiyle ülke ekonomisine katkı, ve istihdam ettiği 425 işçisi ve ailesiyle kayseri ili ticaretine canlılık sağlayan üreten ve ürettiğini satan ülkenin tek çinko üreten bu tesisin fiyaskoyla sonlanan özelleştirilmesi sonucunda;

Türkiye'nin tek çinko üreten tesisini yok edilmiş, yok edilmekle kalmamış, Türkiye'yi çinko ihtiyacı açısından tamamen dışa bağımlı kılmış, Türkiye ekonomisini her yıl milyonlarca dolar ithalat yüküyle karşı karşıya bırakmıştır.

Çinkur'a ait olan çinko ruhsat sahaları yabancı madencilik şirketinin eline geçmiş, bu şirkette sahalardaki altın varlığı işletme hakkını 7 milyon dolara bir başka yabancı şirkete satarak Türkiye'nin çinko sahalarını yok pahasına sahiplenmiştir.

ETİBANK BANKACILIK :



14 Haziran 1935 tarihinde; Elektrik İşleri Etüd İdaresi Kanunu, Maden Tetkik Arama Enstitüsü Kuruluş Kanunu ve Etibank'ın kurulmasına ilişkin kanun kabul edilerek, **23 Ekim 1935** yılında Etibank bankacılık ve madencilik çalışmalarına başlamıştır.

Etibank'ta özelleştirme uygulaması için 1985 yılında Turgut Özal Hükümeti zamanında Morgan Guarantee Bank tarafından hazırlanıp kabul edilen Özelleştirme Ana Planı gereği, **1993** yılında özelleştirilmek üzere bünyesinde bulunan bankacılık bölümü Etibank Bankacılık Anonim Ortaklığı adıyla bağımsız bir bölüm haline getirilmiştir., 4 Şubat 1998 tarih ve 23248 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 26 Ocak 1998 tarih ve 98/10552 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile, **"madencilğin önündeki engellerin aşılarak, sektöre dinamik, üretken ve rekabetçi bir yapı kazandırılacağı"** şeklinde bir gerekçeyle, günün yöneticilerine ortaklık statüsü de verilerek Eti Holding A.Ş. unvanı ile yeniden yapılandırılmıştır. Özelleştirme İdaresine devredilmiş, Etibank Bankacılık, 02.03.1998 tarihinde satılmıştır. Böylece önce 1935 yılından beri yürütülen bankacılık bölümünün satılmasıyla, maden, metalurji, kimya sanayinde lokomotif görevini yürüten tüm zamanların güçlü kuruluşu olan Etibank'ın bu alanlardaki finansal destek kolu yok edilmiştir.

Özelleştirme kapsamında Etibank, 155 milyon dolara Cavit Çağlar ve Dinç Bilgin ortaklığına satılmıştır. Cavit Çağlar'ın hisselerini devretmesiyle Bilgin Grubunun kontrolüne geçen Etibank'a 27 Ekim 2000 tarihinde BDDK tarafından el konulmuş, Etibank Bayındırbank'la birleştirilerek tasfiye edilmiştir.

Başlı başına bir ibret öyküsü olan bu özelleştirme sonucunda; ETİBANK satılmış, devletin kasasına 155 milyon dolar girmiştir. Ancak, neden olduğu, niçin olduğu, nasıl olduğu bir kenara, iki buçuk yıl sonra ETİBANK içi boşaltılmış olarak tekrar kamuya dönmüş ve 2001 yılı sonunda da kapanmıştır.. O tarihteki zararı (daha küçük olan BANK KAPİTAL ile birlikte) 600 milyon dolar. Nereden bakılırsa bakılsın, satıldığı ücretin iki katı kadar bir zarar ile geri dönmüştür.

ETİ KROM A.Ş.:



Ülkemizde Elazığ ili Maden ilçesinin Alacakaya (Guleman) köyü sınırları içerisinde bulunan kromit yatakları, 1870 yılında Türkiye Jeolojisine ait incelemeler yapan Rus Jeologu Çahaçef tarafından değinilmiş ise de cevher varlığı 1915 yılında saptanmıştır.

1935 yılında 2805 sayılı kanunla kurulan Etibank Genel Müdürlüğü'ne Etibank Şarkkromları İşletmesi Müessesesi olarak bağlanmıştır. Böylece krom cevheri ile birlikte krom cevheri zenginleştirme faaliyetine de başlanmıştır

Türkiye'nin Kromit cevherleri uluslararası spesifikasyonlara uygun, hatta daha iyi kalitede Roş, Konsantre ve Refrakter türü kromit ürünleri üretimine elverişli niteliktedir. Türkiye krom cevheri rezervleri coğrafi yönden altı bölgede yoğunlaşmıştır. Bu bölgelerin dışında dağınık halde bazı Krom yatakları bulunmaktadır. Rezervin büyük çoğunluğu metalurjik özelliktedir.

1972 yılında, düşük tenörlü krom cevheri yataklarını değerlendirmek ve döviz gelirini artırmak için, Ferrokrom Tesisi kurulması planlanmıştır. Ancak, diğer bütün sanayi tesislerimizde yaşanan Batı direnişi burada da yaşanmıştır.

"Öncelikle bu sektörde uzman olan Krupp'dan teklif istenir. Fakat kısa bir müddet sonra Batı Almanya'nın Ankara Büyük Elçisi, M.Tanyelioğlu'nun (zamanın Etibank Genel Müdürü) ziyaretine gelerek, *siz Elazığ'da bir ferrokrom fabrikası kurmak üzere Krupp'dan teklif istemişsiniz. Bu teşebbüsünüz doğru değildir. Siz ferrokrom üretmeğe başlarsanız bize krom cevheri ihraç etmez olursunuz, hem de rekabete başlarsınız. Bunlar ise dostluğumuza gölge düşürür der*" (ULUTAN, Burhan, 50.yılında Etibank, s.228)

Almanya'nın bu baskılarına rağmen Japonya'dan temin edilen kredi ve Japon teknolojisi ile tesis kurulur. 1977 yılında ferrokrom üretimine geçilmiştir.

Yüksek karbonlu ferrokrom, toplam kapasiteleri 150.000 Ton/Yıl olan, Japon Mitsubishi Corporation firması ile yapılan bir proje anlaşması çerçevesinde kurulan A ve Outokumpu/Elkem ortak projesi ile kurulan B Tesislerinde üretilmektedir.

Morgan Guarantee Bank tarafından hazırlanan Özelleştirme Ana Planı gereğince,1998 yılında 98/10552 sayılı Kararname ile Etibank 'ın ETİ HOLDİNG A.Ş. ve yedi adet bağlı ortaklı şirkete dönüştürülmesiyle müessese ETİ KROM A.Ş. Genel Müdürlüğü adını almıştır. ETİ KROM A.Ş. 18.10.2000 tarih ve 24204 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Özelleştirme Yüksek Kurulunun kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Tesisin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca devir alınması sorunları daha da derinleştirmiştir.

Mevcut stoklar pazarlama ve satış bölümü olmadığından uzun süre satılamamış sonraları gerçekleştirilen satış ise düşük fiyatlarla gerçekleştirilmiştir. Finans sorunun nedeniyle tesislerde üretim durdurulmuş sonraları %30 kapasiteyle çalıştırılabilmıştır.

Tesislerin Özelleştirme İdaresine geçmeden önceki ve sonraki yıllara ait üretim ve satış değerleri aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Yıl	Üretim(ton)	Satış (ton)	Tutar (\$)
1996	92.000	90.000	52.870.000
1997	97.500	75.050	45.650.000
1998	100.000	66.150	32.822.000
1999	88.000	153.000	61.290.000
2000	86.500	33.800	16.825.000
2001	51.500	11.300	4.300.000
2002	3.100	63.300	20.650.000
2003	24.600	44.900	22.550.000

150 000 ton/yıl yüksek karbonlu ferrokrom üretim kapasiteli, Elazığ ili Maden, Palu ve Dicle ilçelerinde toplam 11 adet 6 971 888 ton rezervli kromit cevheri ve Elazığ ili Sivrice ilçesinde 1 adet 1 600 000 ton rezervli kuvarsit sahasına sahip olan Eti Krom A.Ş., ÖİB'na devredildikten sonra iki kez ihaleye çıkılmış, son teklif verme tarihi 30 Nisan 2003 günü ihalede Eti Krom A.Ş. için bir teklif alınmış ve yalnızca bir teklif gelen Eti Krom A.Ş. için açılan ihale 4046 sayılı Kanun'un 4232 sayılı Kanun'la değişik 18. Maddesinde belirtilen "teklif sayısının en az iki olması" hükmü gereğince iptal edilmiştir. 28 Şubat 2003 tarihinde satışa çıkılan son teklif verme süresi 23 Eylül 2003 tarihinde sona eren ve iki teklif verilen ikinci ihale de 7 Ekim 2003 ilgili İhale Komisyonunun aldığı karar gereği istihsal edilen Başkanlık Makamı Olur'u ile iptal edilmiştir.

15 Mart 2004 tarihinde üçüncü kez ihale açılmış ve ihalede son teklif verme tarihi 26 Nisan 2004 olarak belirlenmiştir.

Üçüncü kez ihalesi yapılan Ferro Krom Fabrikası'nın 4 Mayıs tarihinde yapılan özelleştirme ihalesini 58 milyon 100 bin dolar teklif veren Elazığlı Yıltaş firması(Keban Plastik) kazandı.

İhaleye, Yıltaş'ın yanısıra Yıldırımlar, Erdemir, Cihan Madencilik, Avrasya, Mepa, Ceka, Güneş Turizm firmalarıyla Ali Geçim katıldı. Firma 3 yıl içinde 150 bin ton metal elde etmek için üretim yapmak zorunda. İhaleyi kazanan firma bu üretimi gerçekleştirmezse yalnızca 1 milyon dolar ceza ödeyecek. T.Maden-İş Sendikası yetkilileri, Maden ocaklarında 10 milyon ton rezerv bulunduğu, fabrikadaki 8.5 milyon dolar nakit para ile mevcut stokların değerinin ise 124 milyon dolara ulaştığı, Ferro Krom'un özelleştirilmesiyle kromda tekelin özel sektöre geçtiğine de dikkat çekmektedirler.

Ferrokrom konusunda ciddi bir kaynak olarak bilinen "Ryan's Notes" bülteninin 10 Mayıs 2004 tarihli 19 sayısında bu satışa oldukça geniş yer verilmiştir. Aynı bültende yer alan bir haberde bir üretici " 58.1 milyon dolara, bu satışın bir hırsızlık sayılabileceğini çünkü, bu rakama bu kapasitedeki bir tesisin hiçbir yerde inşa edilemeyeceğini" belirtmiştir.

Kromit rezervlerimiz, ferro krom üreten tesisimizle, ülke ihtiyacı paslanmaz çelik ithalatı birlikte düşünülerek katma değeri yüksek paslanmaz-çelik üreten tesislerin kurulması gerekirken, yapılan bu özelleştirme sonucunda; özelleştirmeye devredildikten sonra piyasalarda ferrokrom fiyatı üç katına çıkmış ancak Eti Krom A.Ş. bu dönemde üretim yapamamıştır. Daha önemlisi tesisi satın alan şirketin asıl iştiğal alanının plastik olduğu düşünüldüğünde, gelecekte tesisin verimli bir şekilde işletilmesinin söz konusu olmadığı, sadece Eti Krom A.Ş'nin sahip olduğu kromit cevherlerinin çıkarılarak yurt dışına ihraç edileceği sonucu bugünden görülmektedir.

ETİ GÜMÜŞ A.Ş.:



Aktepe yöresindeki gümüş madenlerinin çalışmaları, eski adıyla Etibank tarafından ilk defa 1971 yılında başlanmış, o dönem antimuan ve barit çalışmaları yapılırken gümüşe de rastlanmış. Gümüşe yönelik çalışma yapmak üzere 1977 yılında 1 milyon ton tüvenan cevher işleyerek yılda 122.4 ton gümüş üretimi esasına göre projelendirilmiştir. 1979 yılında yatırım harcamalarına başlanarak, 1985 yılında Eti Gümüş A.Ş' nin temeli atılmış 1987 yılında da üretime başlanmıştır.

Türkiye'nin yıllık toplam gümüş yıllık 200 ton civarında bunun yaklaşık yüzde 45'i Eti Gümüş A.Ş. tarafından karşılanmaktadır. Üretilen saf gümüş yasa gereği İstanbul Altın Borsası'nda, Londra Metal Borsası'nda oluşan spot fiyat göz önüne alarak tespit edilen fiyattan satılmaktadır.

Morgan Guarantee Bank tarafından hazırlanan Özelleştirme Ana Planı gereğince,1998 yılında 98/10552 sayılı Kararname ile Etibank'ın ETİ HOLDİNG A.Ş. ve yedi adet bağlı ortaklı şirkete dönüştürülmesiyle Holding bünyesinde ETİ Gümüş A.Ş. Genel Müdürlüğü A.Ş. adını almıştır. Eti Gümüş A.Ş. 10.10.2000 tarih ve 2000/76 sayılı ÖYK Kararı ile 18.10.2000 tarih ve 24204 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Özelleştirme Yüksek Kurulunun kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır.

8 Mayıs 2003 tarihinde, ETİ Gümüş A.Ş.'de bulunan %100 oranındaki kamu hissesinin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesi amacıyla açılan ihaleye iki teklif verilmiş, yapılan nihai görüşmeler sonucunda en yüksek teklifi veren 3S Madencilik Seramik İnşaat Yapı Malzemeleri Dış Tic. A.Ş.'ne 40 milyon ABD doları bedelle satılmıştır.

O dönemde TMMOB ve bağılı odalar bu satışın bir talan olduğunu, atın alan firmanın madencilik ve metal üretim işletmesi konularında hiçbir deneyimi olmadığı tesisin kasasındaki nakit ve stoklarındaki gümüşün satış değeri kadar olduğu bunlara naden rezervi ve taşınmazların değeri eklendiğindeki değer alıcıyı cezp ettiği her platformda belirtilmişti. Aradan geçen bir sene sonrasında, firmanın sözleşme yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle 2 milyon dolarlık geçici teminatı irat kaydedilerek satış iptal edilmesi haklılığımızı bir kez daha göstermiştir.

Ne yazık ki tüm uyarılarımıza rağmen iktidar, kamu yararına olmayan ve halkın malı olan tesislerimizi, fiyaskoyla sonuçlan özelleştirme maceralarından vazgeçmemeye kararlı olduğunu Eti Gümüş A.Ş.'nin ikinci kez ihaleye çıkmasıyla bir kez daha göstermiştir. Kaldı ki, "Bir musibet, bin nasihatten iyidir" özdeyişi bile özelleştirme histerisine kapılmışları bu uygulamalarından vazgeçirmemektedir.

Çünkü, son teklif verme tarihi 26 Nisan 2004 olan ve 2 inci kez açılan ihalede 7 teklif alınmıştır. Nihai pazarlık görüşmeleri 6 Mayıs 2004 tarihinde tamamlanmış ve en yüksek teklifi 41.200.000 ABD doları veren Söğütsen Seramik Sanayi İnşaat Madencilik İthalat İhracat A.Ş firmasına satılmıştır.

Türkiye Maden İşçileri Sendikası Yönetim Kurulu tarafından yapılan açıklamada "...Eti Gümüş'ün ihalesini kazanan Söğütsen Seramik Şirketinin daha önce iflası istenmiş, uçan kuşa borçlu, daha önemlisi devlete borçlu bir şirket olduğu belirtilerek, ilk ihaleyi kazanan ve parasını ödeyemeyen 3 S Madencilik şirketiyle Söğütsen Seramik şirketinin Yönetim Kurulu Başkanı Sabahattin Yıldız adında aynı kişi" olduğu belirtilmektedir.

Türkiye gümüş ihtiyacının %45'ini sağlayan Eti Gümüş A.Ş'nin özelleştirilmesi sonucunda; tesisler yeniden aynı sona ulaşacak yeni bir maceraya sürüklenmiştir.